

GIẢI PHÁP CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ NGÀNH TRỒNG TRỌT TỈNH BẮC KẠN TRONG QUÁ TRÌNH ĐỔI MỚI

TỔNG QUAN

Sau hơn 25 năm đổi mới (kể từ năm 1986), sản xuất nông nghiệp nước ta đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng, đưa Việt Nam từ nước nhập khẩu gạo trở thành nước xuất khẩu gạo lớn thứ hai trên thế giới. Nhiều mặt hàng của ngành trồng trọt xuất khẩu quan trọng đã xác định được vị thế của mình trên thị trường thế giới như lúa gạo, cà-phê, hạt tiêu, điều, cao-su... Tuy nhiên, trong quá trình hội nhập quốc tế ngày một sâu sắc hiện nay, để tăng chuỗi giá trị các sản phẩm ngành trồng trọt nước ta, ngoài vấn đề tăng chất lượng, tạo lập thương hiệu... rất cần có chiến lược sản xuất hợp lý, trên cơ sở chuyển dịch cơ cấu cây trồng với nguồn lực đất đai ngày càng khan hiếm do đô thị hoá, biến đổi khí hậu ....

Cùng với toàn Đảng, toàn dân trong quá trình phát triển đất nước, các nhà khoa học, các nhà kinh tế đã có những đóng góp to lớn trong quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp nói chung, cơ cấu cây trồng nói riêng, thông qua các chương trình nghiên cứu về vấn đề này. Trong những năm đổi mới gần đây, từ các góc độ tiếp cận khác nhau, các nhà khoa học đã có rất nhiều công trình nghiên cứu về vấn đề chuyển dịch cơ cấu kinh tế ngành nông nghiệp, nông thôn trong quá trình đổi mới, Công nghiệp hoá - Hiện đại hoá và hội nhập kinh tế thế giới, dưới nhiều góc độ khác nhau, được công bố dưới dạng chuyên đề, luận văn thạc sĩ, luận án tiến sĩ, các kỷ yếu đề tài cấp bộ, các bài viết đăng trên các báo, tạp chí... Có thể viện dẫn một số công trình sau:

- Lê Quốc Sử (chủ biên) - Chuyển dịch cơ cấu và xu hướng phát triển của kinh tế nông nghiệp Việt Nam theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa từ thế kỷ XX đến thế kỷ XXI trong thời đại kinh tế tri thức" NXB Thống kê - 2001.

- Luận án Tiến sĩ - Nguyễn Đăng Bằng - Chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn Bắc Trung Bộ theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh - 2001.

- Luận án Tiến sĩ - Phạm Ngọc Dũng - Sự chuyển dịch cơ cấu kinh tế ngành nông nghiệp ở vùng lãnh thổ đồng bằng Sông Hồng - thực trạng và giải pháp - Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh - 2002.

- Luận văn thạc sĩ - Phí Ngọc Tiếp - Một số vấn đề trong việc chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở nước ta hiện nay - Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh - 1995.

- Nguyễn Sinh Cúc - chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp nông thôn sau 2 năm thực hiện nghị quyết TW5- Con số và sự kiện số 6-2004.

Phạm Thị Quý - Chuyển dịch cơ cấu kinh tế Việt Nam trong 20 năm đổi mới - Kỷ yếu hội thảo khoa học Đại học KTQD (2006)

Lê Du Phong, Nguyễn Thành Độ (1999) - Chuyển dịch cơ cấu kinh tế trong điều kiện hội nhập với Khu vực và Thế giới - NXB Chính trị Quốc gia

PGS, TS Tạ Minh Sơn - Chuyển dịch cơ cấu cây trồng, bước đột phá trong sản xuất nông nghiệp nước ta - Tạp chí nông nghiệp và phát triển nông thôn kỳ 2, tháng 1 năm 2006

Nguyễn Hoàng Xanh - Lối ra cho tiến trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế ở khu vực nông thôn - Tạp chí Cộng sản, số 22, tháng 11 năm 2005.

Phan Sỹ Mẫn - Chuyển dịch cơ cấu ngành nông nghiệp trong quá trình đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá - Báo cáo khoa học tại hội thảo Chuyển dịch cơ cấu ngành và cơ cấu vùng kinh tế - Thực trạng, vấn đề và phương hướng tại Hà Nội, ngày 8 tháng 6 năm 2003

Nguyễn Thị Hồng Phấn – Cơ cấu nông nghiệp Việt Nam trong thời kỳ 1986 – 2000 – Báo cáo khoa học tại hội thảo Chuyển dịch cơ cấu ngành và cơ cấu vùng kinh tế - Thực trạng, vấn đề và phương hướng tại Hà Nội, ngày 8 tháng 6 năm 2003

Các công trình nghiên cứu nêu trên đã đề cập một số vấn đề lý luận và thực tiễn của quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế ngành nông nghiệp trong bước đầu của quá trình đổi mới, hội nhập của Việt Nam. Đi sâu phân tích những đặc điểm, vai trò, thực trạng, tính chất của quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế nói chung, kinh tế ngành nông nghiệp nói riêng, từ đó đề xuất những giải pháp mang tính khả thi cho vấn đề nghiên cứu. Tuy nhiên cho đến nay chưa có công trình khoa học nào đi sâu nghiên cứu một cách có hệ thống về quá trình chuyển đổi cơ cấu cây trồng trong ngành nông nghiệp thuần ở tỉnh Bắc Kạn. Mặt khác, tỉnh Bắc Kạn là một trong những tỉnh nghèo nhất của cả nước, sản xuất chủ yếu là nông, lâm nghiệp. Từ thực tiễn đó đòi hỏi phải có một đề tài nghiên cứu mang tính sâu sắc về nội dung trên. Vì vậy, trên cơ sở kế thừa có chọn lọc các kết quả nghiên cứu đã công bố, khảo sát thực tiễn sản xuất cây trồng ở tỉnh Bắc Kạn, báo cáo này sẽ góp phần làm sáng tỏ hơn quá trình chuyển đổi cơ cấu cây trồng, tìm ra các giải pháp tổng thể cho việc định hướng và quản lý ngành trồng trọt Bắc Kạn một cách hợp lý, tận dụng được các nguồn lực của tỉnh, giúp kinh tế của tỉnh phát triển nhanh chóng, sớm bứt phá vươn lên là tỉnh có nền kinh tế khá. Đây là đề tài vừa có tính lý luận khái quát, vừa mang tính thực tiễn cao

MỤC TIÊU

*** Mục tiêu tổng quát**

Nghiên cứu, phân tích, đánh giá thực trạng cơ cấu kinh tế nông nghiệp nói chung, cơ cấu ngành trồng trọt nói riêng, đưa ra những giải pháp chủ yếu nhằm chuyển dịch cơ cấu kinh tế ngành trồng trọt của tỉnh Bắc Kạn phù hợp với nền kinh tế thị trường trong thời kỳ CNH, HĐH và xu thế hội nhập quốc tế hiện nay.

*** Mục tiêu cụ thể**

- Hệ thống hóa cơ sở lý luận và thực tiễn về chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp nói chung. Từ đó rút ra những vấn đề mang tính phương pháp luận trong nghiên cứu chuyển dịch cơ cấu kinh tế ngành trồng trọt ở Bắc Kạn.
- Phân tích, đánh giá thực trạng chuyển dịch cơ cấu kinh tế ngành trồng trọt ở tỉnh Bắc Kạn giai đoạn 2007 – 2011
- Đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm tiếp tục đẩy nhanh quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế ngành trồng trọt ở Bắc Kạn theo đúng mục tiêu đã đề ra, đảm bảo sự phát triển bền vững trên địa bàn tỉnh

NỘI DUNG

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

*** Phương pháp luận**

Quá trình nghiên cứu đề tài dựa trên quan điểm tư duy biện chứng và lịch sử, quan điểm tổng hợp của Đảng về phát triển kinh tế, cơ cấu kinh tế, chuyển dịch cơ cấu kinh tế trong thời kỳ công nghiệp hoá, hiện đại hoá và hội nhập quốc tế của đất nước.

*** Phương pháp nghiên cứu**

- Sử dụng các phương pháp thống kê toán học, so sánh, phân tích, quy nạp, ...

*** Phương pháp xử lý số liệu**

Số liệu điều tra được xử lý bằng phần mềm Microsoft Excel trên máy vi tính.

*** Nguồn số liệu**

- Số liệu thứ cấp: Được thu thập quan các báo cáo, thống kê của các cơ quan có liên quan trên địa

bàn tỉnh như Sở nông nghiệp và PTNT, Sở Tài nguyên và Môi trường, Cục Thống kê...; các kết quả nghiên cứu được công bố của các hội nghị, hội thảo, các cuộc điều tra, khảo sát và các đề tài nghiên cứu khoa học do các tổ chức, cá nhân có liên quan trong và ngoài nước thực hiện.

- Số liệu sơ cấp: Được điều tra thực tế tại 3 huyện đại diện cho 3 vùng sản xuất nông nghiệp trong tỉnh Bắc Kạn, bao gồm Chợ Mới, Chợ Đồn và Ngân Sơn

HIỆU QUẢ KTXH

ĐƠN VỊ SỬ DỤNG

Tỉnh Bắc Kạn